

श्री विष्णुसहस्र नाम स्तोत्रम्

ॐ शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशांतये ॥ 1 ॥

यस्यद्विरदवक्राद्याः पारिषद्याः परः शतम् ।
विघ्नं निघ्नंति सततं विश्वेच्छेनं तमाश्रये ॥ 2 ॥

व्यासं वसिष्ठं नप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषं ।
पराशरात्तुजं वन्दे शुकतातं तपोनिधिं ॥ 3 ॥

व्यासाय विष्णुरुपाय व्यासरुपाय विष्णवे ।
नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ॥ 4 ॥

अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्माने ।
सदैक रूप रूपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ 5 ॥

यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबंधनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ 6 ॥

ॐ नमो विष्णवे प्रभविष्णवे ।

শ্রী বৈশংপায়ন উবাচ

শ্রদ্ধা ধর্মা নশেষেণ পাবনানি চ সর্বশঃ ।
যুধিষ্ঠিরঃ শাংতনবং পুনরেবাভ্য ভাষত ॥ 7 ॥

যুধিষ্ঠির উবাচ

কিমেকং দৈবতং লোকে কিং বাহপ্যেকং পরায়ণং
সুবংতঃ কং কর্মচংতঃ প্রাপ্নুযুর্মানবাঃ শুভম্ ॥ 8 ॥

কো ধর্মঃ সর্বধর্মাণাং ভবতঃ পরমো মতঃ ।
কিং জপন্যুচ্যতে জংতুর্জন্মসংসার বংধনাত্ ॥ 9 ॥

শ্রী ভীষ্ম উবাচ

জগত্প্রভুং দেবদেব মনংতং পুরুষোত্তমং ।
সুবনাম সহস্রেণ পুরুষঃ সততোশ্রিতঃ ॥ 10 ॥

তমেব চার্চয়ন্নিত্যং ভক্ত্যা পুরুষমব্যয়ং ।
ধ্যায়ন্ সুবনমস্যংশ্চ যজমানস্তমেব চ ॥ 11 ॥

অনাদি নিধনং বিষ্ণুং সর্বলোক মহেশ্বরং ।
লোকাধ্যক্ষং সুবনিত্যং সর্ব দুঃখাতিগো ভবেত্ ॥ 12 ॥

ব্রহ্মণ্যং সর্ব ধর্মজ্ঞং লোকানাং কীর্তি বর্ধনং ।
লোকনাথং মহদ্রুতং সর্বভূত ভবোদ্ভবম্ ॥ 13 ॥

एष मे सर्व धर्माणां धर्मोद्धिक तमोमतः ।
यदुक्त्या पुंडरीकाक्षं सुवैरर्चनरः सदा ॥ 14 ॥

परमं यो महतेजः परमं यो महत्तपः ।
परमं यो महद्भक्त परमं यः परायणम् । 15 ॥

पवित्राणां पवित्रं यो मंगलानां च मंगलं ।
दैवतं देवतानां च भूतानां योऽव्ययः पिता ॥ 16 ॥

यतः सर्वाणि भूतानि भवन्त्यादि युगागमे ।
यस्मिंश्च प्रलयं यांति पुनरेव युगक्षये ॥ 17 ॥

तस्य लोक प्रधानस्य जगन्नाथस्य भूपते ।
विष्णोर्नाम सहस्रं मे ऋणु पाप भयापहम् ॥ 18 ॥

यानि नामानि गौणानि विख्यातानि महान्वनः ।
ऋषिभिः परिगीतानि तानि वक्ष्यामि भूतये ॥ 19 ॥

ऋषिर्नाम्नां सहस्रस्य वेदव्यासो महामुनिः ॥
हृदोऽनुष्ठुप् तथा देवो भगवान् देवकीसुतः ॥ 20 ॥

अमृतां शुद्धवो बीजं शक्तिर्देवकिनन्दनः ।
त्रिसामा हृदयं तस्य शांत्यर्थे विनियुज्यते ॥ 21 ॥

বিষ্ণুং জিষ্ণুং মহাবিষ্ণুং প্রভবিষ্ণুং মহেশ্বরং ॥
অনেকরূপ দৈত্যাংতং নমামি পুরুষোত্তমম্ ॥ 22 ॥

পূর্বন্যাসঃ

অস্য শ্রী বিষ্ণোর্দৈব্য সহস্রনাম স্তোত্র মহামন্ত্রস্য ॥
শ্রী বেদব্যাসো ভগবান্ ঋষিঃ ।
অনুষ্ঠুপ্ ছন্দঃ ।
শ্রীমহাবিষ্ণুঃ পরমাত্মা শ্রীমন্নারাযণো দেবতা ।
অমৃতাংশূদ্ৰুবো ভানুরিতি বীজং ।
দেবকীনন্দনঃ স্রষ্টেতি শক্তিঃ ।
উদ্ভবঃ, ক্ষোভণো দেব ইতি পরমোমন্ত্রঃ ।
শংখভূন্নন্দকী চক্রীতি কীলকম্ ।
শারংগধরা গদাধর ইত্যস্ত্রম্ ।
রথাংগপাণি রক্ষোভ্য ইতি নেত্রং ।
ত্রিসামাসামগঃ সামেতি কবচম্ ।
আনন্দং পরব্রহ্মেতি যোনিঃ ।
ঋতুস্সুদর্শনঃ কাল ইতি দিগ্বংধঃ ॥
শ্রীবিশ্বরূপ ইতি ধ্যানং ।
শ্রী মহাবিষ্ণুপ্রীত্যর্থৈ সহস্রনাম জপে বিনিয়োগঃ ।

করন্যাসঃ

বিশ্বং বিষ্ণুর্বষট্কার ইত্যংগুষ্ঠাভ্যাং নমঃ
অমৃতাংশূদ্ৰুবো ভানুরিতি তর্জনীভ্যাং নমঃ

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृत् ब्रह्मेति मध्यमाभ्यां नमः
सुवर्णविन्दु रम्भाभ्य इति अनामिकाभ्यां नमः
निमिषोऽनिमिषः अग्नीति कनिष्ठिकाभ्यां नमः
रथांगपाणि रम्भाभ्य इति करतल करपृष्ठाभ्यां नमः

अंगन्यासः

सुब्रतः सुमुखः सूम्हा इति ज्ञानाय हृदयाय नमः
सहस्रमूर्तिः विश्वात्मा इति ऐश्वर्याय शिरसे स्वाहा
सहस्रार्चिः सप्तजिह्व इति शक्त्यै शिखायै वषट्
त्रिसामा सामगस्सामेति बलाय कवचाय ह्रं
रथांगपाणि रम्भाभ्य इति नेत्राभ्यां वौषट्
शांगधन्वा गदाधर इति वीर्याय अस्त्रायफट्
श्वतुः सुदर्शनः काल इति दिग्बन्धः

ध्यानम्

म्ह्यीरोधरत्प्रदेशे शुचिमणिविलसत्सकतेमोक्तिकानां
मालाक्लुप्तानसुः स्फटिकमणिनिभैर्मोक्तिकैर्मण्डितांगः ।
शुभ्रैरश्रुदश्रुपरिविचिर्तैर्मुक्तपीयूष वरैः
आनन्दी नः पुनीयादरिनलिनगदा शंखपाणिर्मुकुन्दः ॥ 1 ॥

भूः पादो यस्य नाभिर्विषदसुरनिलश्चन्द्र सूर्यो च नेत्रे
कर्णावाशाः शिरोदयोर्मुखमपि दहनो यस्य वास्त्यमस्त्रिः ।
अंतःस्थं यस्य विश्वं सुर नरखगगोभोगिगंधर्वदैत्यैः

চিত্রং রং রম্যতে তং ত্রিভুবন বপুশং বিষ্ণুমীশং নমামি ॥ 2 ॥

ওং নমো ভগবতে বাসুদেবায় !

শাংতাকারং ভুজগশযনং পদ্মনাভং সুরেশং
বিশ্বাধারং গগনসদৃশং মেঘবর্ণং শুভাংগম্ ।
লক্ষ্মীকাংতং কমলনয়নং যোগিভির্ধ্যানগম্যম্
বংদে বিষ্ণুং ভবভযহরং সর্বলোকৈকনাথম্ ॥ 3 ॥

মেঘশ্যামং পীতকৌশেযবাসং
শ্রীবত্সাকং কৌস্তুভোদ্ভাসিতাংগম্ ।
পুণ্যোপেতং পুংডরীকাযতাম্ফং
বিষ্ণুং বংদে সর্বলোকৈকনাথম্ ॥ 4 ॥

নমঃ সমস্ত ভূতানাং আদি ভূতায় ভূভূতে ।
অনেকরূপ রূপায় বিষ্ণবে প্রভবিষ্ণবে ॥ 5 ॥

সশংখচক্রং সাকিরীটকুংডলং
সপীতবস্ত্রং সরসীরুহেক্ষণং ।
সহার বক্ষঃস্থল শোভি কৌস্তুভং
নমামি বিষ্ণুং শিরসা চতুর্ভুজম্ । 6 ॥

ছায়াযাং পারিজাতস্য হেমসিংহাসনোপরি
আসীনমংবুদশ্যামমাযতাম্ফমলংকৃতম্ ॥ 7 ॥

চংদ্রাননং চতুর্বাহুং শ্রীবত্‌সাংকিত বক্ষসম্
রুক্ষিণী সত্যভামাভ্যাং সহিতং কৃষ্ণমাশ্রয়ে ॥ ৪ ॥

পংচপূজ

লং - পৃথিব্যাত্মনে গংথং সমর্পয়ামি

হং - আকাশাত্মনে পুষ্পৈঃ পূজয়ামি

যং - বায়ুত্মনে ধূপমাঘ্রাপয়ামি

রং - অগ্ন্যাত্মনে দীপং দর্শয়ামি

বং - অমৃতাত্মনে নৈবেদ্যং নিবেদয়ামি

সং - সর্বাাত্মনে সর্বোপচার পূজা নমস্কারান্ সমর্পয়ামি

স্তোত্রম্

হরিঃ ওম্

বিশ্বং বিষ্ণুর্বষট্কারো ভূতভব্যভবত্‌প্রভুঃ ।

ভূতকৃদ্ভূতভৃদ্ভাবো ভূতাত্মা ভূতভাবনঃ ॥ ১ ॥

পূতাত্মা পরমাত্মা চ মুক্তানাং পরমাগতিঃ ।

অব্যয়ঃ পুরুষঃ সাক্ষী ক্ষেত্রজোহক্ষর এব চ ॥ ২ ॥

যোগো যোগবিদাং নেতা প্রধান পুরুষেশ্বরঃ ।

নারসিংহবপুঃ শ্রীমান্ কেশবঃ পুরুষোত্তমঃ ॥ 3 ॥

সর্বঃ শর্বঃ শিবঃ স্থাপুৰ্ভূতাदिनिधिः ।
संभवो भावनो भर्ता प्रभवः प्रभुरीश्वरः ॥ 4 ॥

स्वयंभूः शंभुरादित्यः पुष्कराम्बा महास्वनः ।
अनादिनिधनो धाता विधाता धातुरुत्तमः ॥ 5 ॥

अप्रमेयो हृषीकेशः पद्मनाभोऽहमरप्रभुः ।
विश्वकर्मा मनुस्त्वष्टा स्वर्षिः स्वविरो ऋवः ॥ 6 ॥

अग्रह्यः शाश्वतो कृष्णो लोहिताम्बुः प्रतर्दनः ।
प्रभूतस्त्रिककुक्काम पवित्रं मंगलं परम् ॥ 7 ॥

ऋशानः प्राणदः प्राणो ज्येष्ठः श्रेष्ठः प्रजापतिः ।
हिरण्यगर्भो भृगुर्भो माधवो मधुसूदनः ॥ 8 ॥

ऋश्वरो विक्रमीधरी मेधावी विक्रमः क्रमः ।
अनुत्तमो दुराधर्षः कृतज्ञः कृतिरात्रवान् ॥ 9 ॥

सुरेशः शरणं शर्म विश्वरेताः प्रजाभवः ।
अहस्संबत्सरो ब्यालः प्रत्ययः सर्वदर्शनः ॥ 10 ॥

अजस्सर्वेश्वरः सिद्धः सिद्धिः सर्वादिर्च्यतः ।

वृषाकपिरमेयात्रा सर्वयोगविनिस्सृतः ॥ 11 ॥

वसुर्वसुमनाः सत्यः समात्रा सन्धितस्समः ।
अमोघः पुण्डरीकाक्ष्णो वृषकर्मा वृषाकृतिः ॥ 12 ॥

रुद्रो बलशिरा बह्वर्बिश्चयोनिः शुचिश्चवाः ।
अमृतः शाश्वतस्त्राणुर्वरारोहो महातपाः ॥ 13 ॥

सर्वगः सर्व विद्वानुर्विष्वक्त्रेणो जनार्दनः ।
वेदो वेदविदव्यंगो वेदांगो वेदवित्कविः ॥ 14 ॥

लोकाध्यक्षः सुराध्यक्षो धर्माध्यक्षः कृतकृतः ।
चतुरात्रा चतुर्व्यूहश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः ॥ 15 ॥

त्राजिष्णुर्भोजनं भोक्ता सहिष्णुर्जगदादिजः ।
अनघो विजयो जेता विश्वयोनिः पुनर्वसुः ॥ 16 ॥

उपेन्द्रो वामनः प्राणशुरमोघः शुचिकर्जितः ।
अतीन्द्रः संग्रहः सर्गो धृतात्रा नियमो यमः ॥ 17 ॥

वेद्यो वैद्यः सदायोगी वीरहा माधवो मधुः ।
अतीन्द्रियो महामायो महोत्साहो महाबलः ॥ 18 ॥

মহাবুদ্ধির্মহাবীৰ্যো মহাশক্তির্মহাদ্যুতিঃ ।
অনির্দেশ্যবপুঃ শ্ৰীমানমেযাত্মা মহাদ্বিধ্বক্ ॥ 19 ॥

মহেশ্বাসো মহীভৰ্তা শ্ৰীনিবাসঃ সতাংগতিঃ ।
অনিৰুদ্ধঃ সুরানন্দো গোবিংদো গোবিদাং পতিঃ ॥ 20 ॥

মৰীচিৰ্দমনো হংসঃ সুপৰ্ণো ভুজগোত্তমঃ ।
হিৰণ্যনাভঃ সুতপাঃ পদ্মনাভঃ প্রজাপতিঃ ॥ 21 ॥

অমৃত্যুঃ সৰ্বদৃক্ সিংহঃ সংধাতা সংধিমান্ স্থিরঃ ।
অজো দুৰ্মৰ্ষণঃ শাস্তা বিষ্ণুতাত্মা সুরারিহা ॥ 22 ॥

গুরুগুরুতমো ধাম সত্যঃ সত্যপৰাক্রমঃ ।
নিমিষোহনিমিষঃ অগ্নী বাচস্পতিরুদারধীঃ ॥ 23 ॥

অগ্রণীগ্রামণীঃ শ্ৰীমান্ ন্যাযো নেতা সমীরণঃ
সহস্রমূৰ্ধা বিশ্বাত্মা সহস্রাক্ষঃ সহস্রপাত্ ॥ 24 ॥

আবৰ্তনো নিবৃত্তাত্মা সংবৃতঃ সংপ্রমৰ্দনঃ ।
অহঃ সংবৰ্তকো বহ্নিরনিলো ধরণীধরঃ ॥ 25 ॥

সুপ্রসাদঃ প্রসন্নাত্মা বিশ্বধ্বগ্নিশ্বভুগ্নিভুঃ ।
সত্কৰ্তা সত্কৃতঃ সাধুৰ্জহ্নুর্নারায়ণো নরঃ ॥ 26 ॥

অসংখ্যেযোহপ্রমেযাত্মা বিশিষ্টঃ শিষ্টকৃচ্চুচিঃ ।
সিদ্ধার্থঃ সিদ্ধসংকল্পঃ সিদ্ধিদঃ সিদ্ধি সাধনঃ ॥ 27 ॥

বৃষাহী বৃষভো বিষ্ণুবৃষপর্বা বৃষোদরঃ ।
বর্ধনো বর্ধমানশ্চ বিবিক্তঃ ঋতিসাগরঃ ॥ 28 ॥

সুভুজো দুর্ধরো বাগ্মী মহেংদ্রো বসুদো বসুঃ ।
নৈকরূপো বৃহদ্রপঃ শিপিবিষ্টঃ প্রকাশনঃ ॥ 29 ॥

ওজস্তেজোদ্যুতিধরঃ প্রকাশাত্মা প্রতাপনঃ ।
ঋদঃ স্পষ্টাঙ্করো মংত্রশ্চংদ্রাংশুর্ভাস্করদ্যুতিঃ ॥ 30 ॥

অমৃতাংশুদ্ভবো ভানুঃ শশবিংদুঃ সুরেশ্বরঃ ।
ঔষধং জগতঃ সেতুঃ সত্যধর্মপরাক্রমঃ ॥ 31 ॥

ভূতভব্যভবনাত্মাঃ পবনঃ পাবনোহনলঃ ।
কামহা কামকৃত্কাংতঃ কামঃ কামপ্রদঃ প্রভুঃ ॥ 32 ॥

যুগাদি কৃদ্যুগাবর্তো নৈকমাযো মহাশনঃ ।
অদৃশ্যা ব্যক্তরূপশ্চ সহস্রজিদনংতজিত্ ॥ 33 ॥

ইষ্টোহবিশিষ্টঃ শিষ্টেষ্টঃ শিখংডী নভৃষো বৃষঃ ।
ক্রোধহা ক্রোধকৃত্কর্তা বিশ্ববাহুমহীধরঃ ॥ 34 ॥

অচ্যুতঃ প্রথিতঃ প্রাণঃ প্রাণদো বাসবানুজঃ ।
অপাংনিধিরধিষ্ঠানমপ্রমত্তঃ প্রতিষ্ঠিতঃ ॥ 35 ॥

স্কন্দঃ স্কন্দধরো ধুর্যো বরদো বায়ুবাহনঃ ।
বাসুদেবো বৃহদ্রানুরাদিদেবঃ পুরংধরঃ ॥ 36 ॥

অশোকস্তারণস্তারঃ শুরঃ শৌরির্জনেশ্বরঃ ।
অনুকূলঃ শতাবর্তঃ পদ্মী পদ্মনিভেক্ষণঃ ॥ 37 ॥

পদ্মনাভোহরবিংদাক্ষঃ পদ্মগর্ভঃ শরীরভূত্ ।
মহর্ষিবৃদ্ধো বৃদ্ধাত্মা মহাক্ষো গরুডধ্বজঃ ॥ 38 ॥

অতুলঃ শরভো ভীমঃ সময়জ্ঞো হবির্হরিঃ ।
সর্বলক্ষণলক্ষণ্যো লক্ষ্মীবান্ সমিতিংজয়ঃ ॥ 39 ॥

বিষ্করো রোহিতো মার্গো হেতুর্দামোদরঃ সহঃ ।
মহীধরো মহাভাগো বেগবানমিতাশনঃ ॥ 40 ॥

উদ্ভবঃ, ক্ষোভণো দেবঃ শ্রীগর্ভঃ পরমেশ্বরঃ ।
করণং কারণং কর্তা বিকর্তা গহনো গুহঃ ॥ 41 ॥

ব্যবসাযো ব্যবস্থানঃ সংস্থানঃ স্থানদো ধ্রুবঃ ।
পরধিঃ পরমস্পষ্টঃ তুষ্টঃ পুষ্টঃ শুভেক্ষণঃ ॥ 42 ॥

রামো বিরামো বিরজো মার্গোনেযো নযোহনযঃ ।
বীরঃ শক্তিমতাং শ্রেষ্ঠো ধর্মোধর্ম বিদুত্তমঃ ॥ 43 ॥

বৈকুণ্ঠঃ পুরুষঃ প্রাণঃ প্রাণদঃ প্রণবঃ পৃথুঃ ।
হিরণ্যগর্ভঃ শক্রঘ্নো ব্যাপ্তো বায়ুরধোক্ষজঃ ॥ 44 ॥

ঋতুঃ সুদর্শনঃ কালঃ পরমেষ্ঠী পরিগ্রহঃ ।
উগ্রঃ সংবত্সরো দক্ষো বিশ্বামো বিশ্বদক্ষিণঃ ॥ 45 ॥

বিস্তারঃ স্থাবর স্থাণুঃ প্রমাণং বীজমব্যয়ং ।
অর্থোহনর্থো মহাকোশো মহাভোগো মহাধনঃ ॥ 46 ॥

অনির্বিষ্টঃ স্থবিষ্ঠো ভূধর্মযুপো মহামথঃ ।
নক্ষত্রনেমিনক্ষত্রী ক্ষমঃ, ক্ষামঃ সমীহনঃ ॥ 47 ॥

যজ্ঞ ইজ্যো মহেজ্যশ্চ ক্রতুঃ সত্রং সতাংগতিঃ ।
সর্বদর্শীবিমুক্তাত্মা সর্বজ্ঞো জ্ঞানমুত্তমং ॥ 48 ॥

সুব্রতঃ সুমুখঃ সূক্ষ্মাঃ সুঘোষঃ সুখদঃ সুহৃৎ ।
মনোহরো জিতক্রোধো বীর বাহুবিন্দারণঃ ॥ 49 ॥

স্বাপনঃ স্ববশো ব্যাপী নৈকাত্মা নৈককর্মকৃত্ ।

বত্সরো বত্সলো বত্সী রত্নগর্ভো ধনেশ্বরঃ ॥ 50 ॥

ধর্মগুণ্ণর্মকুঙ্কর্মীসদসত্ক্ষরমক্ষরম্॥

অবিজ্ঞাতা সহস্রাংশুর্বিধাতা কৃতলক্ষণঃ ॥ 51 ॥

গভস্তিনেমিঃ সত্বস্থঃ সিংহো ভূত মহেশ্বরঃ ।

আদিদেবো মহাদেবো দেবেশো দেবভৃদুরুঃ ॥ 52 ॥

উত্তরো গোপতির্গোপ্তা জ্ঞানগম্যঃ পুরাতনঃ ।

শরীর ভূতভৃদ্ ভোক্তা কপীংদ্রো ভূরিদক্ষিণঃ ॥ 53 ॥

সোমপোহমৃতপঃ সোমঃ পুরুজিত্ পুরুসত্তমঃ ।

বিনযো জয়ঃ সত্যসংধো দাশার্হঃ সাত্বতাং পতিঃ ॥ 54 ॥

জীবো বিনযিতা সাক্ষী মুকুংদোহমিত বিক্রমঃ ।

অংভোনিধিরনংতাত্মা মহোদধি শযোংতকঃ ॥ 55 ॥

অজো মহার্হঃ স্বাভাব্যো জিতামিত্রঃ প্রমোদনঃ ।

আনংদোহনংদনোনংদঃ সত্যধর্মা ত্রিবিক্রমঃ ॥ 56 ॥

মহর্ষিঃ কপিলাচার্যঃ কৃতজ্ঞো মেদিনীপতিঃ ।

ত্রিপদস্ত্রিদশাধ্যক্ষো মহাশৃংগঃ কৃতাংতকৃৎ ॥ 57 ॥

মহাবরাহো গোবিংদঃ সুষেণঃ কনকাংগদী ।

शुह्यो गभीरो गहनो शुष्ठश्चक्र गदाधरः ॥ 58 ॥

वेधाः स्वांगोहजितः कृष्णो दृढः संकर्षणोह्युतः ।
वरुणो वारुणो वृष्णः पुष्कराक्षो महामनाः ॥ 59 ॥

भगवान् भगहाहनंदी वनमाली हलायुधः ।
आदित्यो ज्योतिरादित्यः सहिष्णुर्गतिसतुमः ॥ 60 ॥

सुधन्वा खंडपरशुर्दारुणो द्रविणप्रदः ।
दिवःस्पृक् सर्वदृग्वासो वाचस्पतिरयोनिजः ॥ 61 ॥

त्रिसामा सामगः साम निर्वाणं भेषजं भिषक् ।
सन्यासकृच्छमः शांतो निर्ठा शांतिः परायणम् ॥ 62 ॥

शुभांगः शांतिदः स्रष्टा कुमुदः कुबलेशयः ।
गोहितो गोपतिर्गोप्ता वृषभाक्षो वृषप्रियः ॥ 63 ॥

अनिवर्तीनिवृत्तात्मा संक्लृप्ता क्लृप्तकृच्छिवः ।
श्रीवत्सवक्त्राः श्रीवासः श्रीपतिः श्रीमतांबरः ॥ 64 ॥

श्रीदः श्रीशः श्रीनिवासः श्रीनिधिः श्रीविभावनः ।
श्रीधरः श्रीकरः श्रेयः श्रीमांल्लोकत्रयाश्रयः ॥ 65 ॥

स्वम्भः स्वंगः शतानन्दो नन्दिर्ज्योतिर्गणेश्वरः ।
विजितात्त्राहविधेयात्त्रा सत्कीर्तिच्छिन्नसंशयः ॥ 66 ॥

उदीर्णः सर्वतश्चम्फुरनीशः शाश्वतस्थिरः ।
भूशयो भूषणो भूतिर्विशोकः शोकनाशनः ॥ 67 ॥

अर्चिश्चानर्चितः कुण्डो विशुद्धात्त्रा विशोधनः ।
अनिरुद्धोहप्रतिरथः प्रद्युम्नोहमितविक्रमः ॥ 68 ॥

कालनेमिनिहा वीरः शौरिः शूरजनेश्वरः ।
त्रिलोकात्त्रा त्रिलोकेशः केशवः केशिहा हरिः ॥ 69 ॥

कामदेवः कामपालः कामी कांतः कृतागमः ।
अनिर्देश्यवपुर्विष्णुर्वीरोहनंतो धनंजयः ॥ 70 ॥

ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृद् ब्रह्मा ब्रह्म ब्रह्मविवर्धनः ।
ब्रह्मविद् ब्रह्मणो ब्रह्मी ब्रह्मज्ञो ब्रह्मणप्रियः ॥ 71 ॥

महाक्रमो महाकर्मा महातेजा महोरगः ।
महाक्रतुर्महायज्ञा महायज्ञो महाहविः ॥ 72 ॥

स्त्व्यः स्वप्रियः स्तोत्रं स्तुतिः स्तोता रणप्रियः ।
पूर्णः पूरयिता पुण्यः पुण्यकीर्तिरनामयः ॥ 73 ॥

মনোজবস্তীর্থকরো বসুরেতা বসুপ্রদঃ ।
বসুপ্রদো বাসুদেবো বসুর্বসুমনা হবিঃ ॥ 74 ॥

সদাতিঃ সত্‌কৃতিঃ সত্তা সদ্ভূতিঃ সত্পরাযণঃ ।
শূরসেনো যদুশ্ৰেষ্ঠঃ সন্নিবাসঃ সুযামুনঃ ॥ 75 ॥

ভূতাবাসো বাসুদেবঃ সর্বাসুনিলযোহনলঃ ।
দর্পহা দর্পদো দৃপ্তো দুর্ধরোহথাপরাজিতঃ ॥ 76 ॥

বিশ্বমূর্তির্মহামূর্তির্দীপ্তমূর্তিরমূর্তিমান্ ।
অনেকমূর্তিরব্যক্তঃ শতমূর্তিঃ শতাননঃ ॥ 77 ॥

একো নৈকঃ সবঃ কঃ কিং যত্তত্‌ পদমনুত্তমং ।
লোকবংধুর্লোকনাথো মাধবো ভক্তবত্সলঃ ॥ 78 ॥

সুবর্ণবর্ণো হেমাংগো বরাংগশ্চংদনাংগদী ।
বীরহা বিষমঃ শূন্যো ঘৃতাশীরচলশ্চলঃ ॥ 79 ॥

অমানী মানদো মান্যো লোকস্বামী ত্রিলোকধূক্ ।
সুমেধা মেধজো ধন্যঃ সত্যমেধা ধরাধরঃ ॥ 80 ॥

তেজোহবৃষো দ্যুতিধরঃ সর্বশস্ত্রভূতাংবরঃ ।
প্রগ্রহো নিগ্রহো ব্যগ্রো নৈকশৃংগো গদাগ্রজঃ ॥ 81 ॥

चतुर्मुर्ति श्चतुर्बाहू श्चतुर्बुध् श्चतुर्गतिः ।
चतुरात्रा चतुर्भावश्चतुर्वेदविदेकपात् ॥ 82 ॥

समावर्तोहनिर्बृतात्रा दुर्जयो दुरतिक्रमः ।
दुर्लभो दुर्गमो दुर्गो दुरावासो दुरारिहा ॥ 83 ॥

शुभांगो लोकसारंगः सुतंतुस्तंतुवर्धनः ।
इंद्रकर्मा महाकर्मा कृतकर्मा कृतागमः ॥ 84 ॥

उद्भवः सुंदरः सुंदो रत्ननाभः सुलोचनः ।
अर्को वाजसनः शृंगी जयंतः सर्वविज्जयी ॥ 85 ॥

सुवर्णविंदुरम्फाभ्यः सर्वबागीश्वरेश्वरः ।
महाह्रदो महागर्तो महाभूतो महानिधिः ॥ 86 ॥

कुमुदः कुंदरः कुंदः पर्जन्यः पवनोहनिलः ।
अमृताशोहमृतवपुः सर्वज्जः सर्वतोमुखाः ॥ 87 ॥

सुलभः सुव्रतः सिद्धः शक्रजिच्छक्रतापनः ।
न्यग्रोधोहदुंबरोहश्वत्थाश्चाणूरांध्र निषूदनः ॥ 88 ॥

सहस्रार्चिः सप्तजिह्वः सप्तैधाः सप्तवाहनः ।
अमूर्तिरनघोहचिंत्यो भयकृद्भयनाशनः ॥ 89 ॥

अणुर्बृहत्कृशः स्थूलो गुणभृन्निर्गुणो महान् ।
अधृतः स्वधृतः स्वास्यः प्राग्शंशो वंशवर्धनः ॥ 90 ॥

भारभृत् कथितो योगी योगीशः सर्वकामदः ।
आश्रमः श्रमणः, ऋमः सुपर्णो वायुवाहनः ॥ 91 ॥

धनुर्धरो धनुर्वेदो दण्डो दमयिता दमः ।
अपराजितः सर्वसहो नियन्ताहनियमोहयमः ॥ 92 ॥

सत्त्वान् सात्त्विकः सत्यः सत्यधर्मपरायणः ।
अभिप्रायः प्रियार्होर्हः प्रियकृत् प्रीतिवर्धनः ॥ 93 ॥

विहायसगतिर्ज्यातिः सुरुचिर्लुतभुग्भिः ।
रविर्विरोचनः सूर्यः सविता रविलोचनः ॥ 94 ॥

अनन्तो लुतभुगेभक्तो सुखदो नैकजोह्वजः ।
अनिर्विण्णः सदामर्षीलोकधिष्ठानमद्भुतः ॥ 95 ॥

सनात्सनातनतमः कपिलः कपिरव्ययः ।
स्वस्तिदः स्वस्तिकृत्स्वस्तिः स्वस्तिभुक् स्वस्तिदम्भिणः ॥ 96 ॥

अरौद्रः कुण्डली चक्री विक्रम्युर्जितशासनः ।

शब्दातिगः शब्दसहः शिशिरः शर्वरीकरः ॥ 97 ॥

अक्रूरः पेशलो दम्फा दम्फिणः, म्फमिणांवरः ।
विद्वत्तमो वीतभयः पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ 98 ॥

उत्तारणो दुष्कृतिहा पुण्यो दुःस्वप्ननाशनः ।
वीरहा रम्फणः संतो जीवन्ः पर्यवस्थितः ॥ 99 ॥

अनंतरूपोहनंत श्रीर्जितमन्युर्भयापहः ।
चतुरश्रो गतीरात्रा विदिशो व्यादिशो दिशः ॥ 100 ॥

अनादिर्भूर्भुवो लम्फीः सुवीरो रुचिरांगदः ।
जननो जनजन्मादिर्भूमो तीमपराक्रमः ॥ 101 ॥

आधारनिलयोहधाता पुष्पहासः प्रजागरः ।
उर्ध्वगः सत्पथाचारः प्राणदः प्रणवः पणः ॥ 102 ॥

प्रमाणं प्राणनिलयः प्राणभृत् प्राणजीवनः ।
तद्भुं तद्भुविदेकात्रा जन्ममृत्युजरातिगः ॥ 103 ॥

भूर्भुवः स्वस्वरुस्तारः सविता प्रपितामहः ।
यज्ज्ञो यज्ज्ञपतिर्यज्ञा यज्ज्ञांगो यज्ज्ञवाहनः ॥ 104 ॥

यज्ज्ञभृद् यज्ज्ञकृद् यज्ज्ञी यज्ज्ञभूक् यज्ज्ञसाधनः ।

যজ্ঞাংতকৃদ্ যজ্ঞগুহ্যমন্নমনাদ এব চ ॥ 105 ॥

আত্মযোনিঃ স্বয়ংজাতো বৈখানঃ সামগায়নঃ ।
দেবকীনন্দনঃ স্রষ্টা ক্ষিতীশঃ পাপনাশনঃ ॥ 106 ॥

শংখভূনন্দকী চক্রী শারংগধন্বা গদাধরঃ ।
রথাংগপাণিরক্ষোভ্যঃ সর্বপ্রহরণায়ুধঃ ॥ 107 ॥

শ্রী সর্বপ্রহরণায়ুধ ওং নম ইতি ।

বনমালী গদী শারংগী শংখী চক্রী চ নন্দকী ।
শ্রীমান্নারায়ণো বিষ্ণুর্বাসুদেবোহভিরক্ষতু ॥ 108 ॥

শ্রী বাসুদেবোহভিরক্ষতুওং নম ইতি ।

উত্তর ভাগঃ

ফলশ্রুতিঃ

ইতীদং কীর্তনীযস্য কেশবস্য মহাত্মনঃ ।
নাম্নাং সহস্রং দিব্যানামশেষেণ প্রকীর্তিতম্ ॥ 1 ॥

য ইদং শৃণুযান্নিত্যং যশ্চাপি পরিকীর্তয়েত্ ॥
নাশুভং প্রাপ্নুয়াৎ কিংচিত্বেসাহমুদ্রেহ চ মানবঃ ॥ 2 ॥

वेदांतगो ब्राह्मणः स्यात् ऋत्रियो विजयी भवेत् ।
वैश्या धनसमृद्धः स्यात् शूद्रः सुखमवाप्नुयात् ॥ 3 ॥

धर्मार्थी प्राप्नुयाद् धर्मार्थी चार्थमाप्नुयात् ।
कामानवाप्नुयात् कामी प्रजार्थी प्राप्नुयात् प्रजाम् ॥ 4 ॥

भक्तिमान् यः सदोत्थाय शुचिस्तदात्मानसः ।
सहस्रं वासुदेवस्य नाम्नामेतत् प्रकीर्तयेत् ॥ 5 ॥

यशः प्राप्नोति विपुलं ज्ञातिप्राधान्यमेव च ।
अचलां श्रियमाप्नोति श्रेयः प्राप्नोत्यनुत्तमम् ॥ 6 ॥

न भयं क्वचिदाप्नोति वीर्यं तेजश्च विन्दति ।
भवत्यरोगो द्युतिमान् बलरूप गुणारहितः ॥ 7 ॥

रोगार्तो मुच्यते रोगाद्बद्धो मुच्येत बन्धनात् ।
भयान्मुच्येत भीतस्तु मुच्येतापन्न आपदः ॥ 8 ॥

दुर्गाण्यतितरत्याशु पुरुषः पुरुषोत्तमम् ।
सुवन्नामसहस्रेण नित्यं भक्तिसमन्वितः ॥ 9 ॥

वासुदेवाश्रयो मर्त्या वासुदेवपरायणः ।
सर्वपापविशुद्धात्मा याति ब्रह्म सनातनम् ॥ 10 ॥

न वासुदेव भक्तानामशुभं विद्यते क्वचित् ।
जन्ममृत्युजराव्याधिभयं नैवोपजायते ॥ 11 ॥

इमं सुवमधीयानः श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ।
युज्येतात्र सुखम्कांति शीघ्रति स्मृति कीर्तिभिः ॥ 12 ॥

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभामतिः ।
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां पुरुषोत्तमे ॥ 13 ॥

दोषोः सचन्द्रार्कनम्ब्रवा खं दिशो भूर्महोदधिः ।
वासुदेवस्य वीर्येण विधृतानि महान्नः ॥ 14 ॥

ससुरासुरगंधर्वं सयम्भारगराम्भसं ।
जगद्वशे वर्ततेदं कृष्णस्य स चराचरम् ॥ 15 ॥

इन्द्रियाणि मनोबुद्धिः सत्त्वं तेजो बलं धृतिः ।
वासुदेवात्प्रकान्याहः, स्फेदं स्फेदञ्च एव च ॥ 16 ॥

सर्वागमानामाचारः प्रथमं परिकल्पते ।
आचरप्रभवो धर्मो धर्मस्य प्रभुरच्युतः ॥ 17 ॥

ऋषयः पितरो देवा महाभूतानि धातवः ।

জংগমাজংগমং চদং জগন্নারায়ণোদ্ভবং ॥ 18 ॥

যোগোজ্ঞানং তথা সাংখ্যং বিদ্যাঃ শিল্পাদিকর্ম চ ।
বেদাঃ শাস্ত্রাণি বিজ্ঞানমেতৎসর্বং জনার্দনাত্ ॥ 19 ॥

একো বিষ্ণুর্মহদ্রুতং পৃথগভূতান্যনেকশঃ ।
ব্রীংলোকাব্যাপ্য ভূতাত্মা ভুংক্তে বিশ্বভুগব্যযঃ ॥ 20 ॥

ইমং স্তবং ভগবতো বিষ্ণোর্ব্যাসেন কীর্তিতং ।
পঠেদ্য ইচ্ছেত্পুরুষঃ শ্রেয়ঃ প্রাপ্তুং সুখানি চ ॥ 21 ॥

বিশ্বেশ্বরমজং দেবং জগতঃ প্রভুমব্যয়ম্ ।
ভজংতি যে পুঙ্করাম্ফং ন তে যাংতি পরাভবং ॥ 22 ॥

ন তে যাংতি পরাভবং ওং নম ইতি ।

অর্জুন উবাচ

পদ্মপত্র বিশালাম্ফ পদ্মনাভ সুরোত্তম ।
ভক্তানা মনুরক্তানাং ত্রাতা ভব জনার্দন ॥ 23 ॥

শ্রীভগবানুবাচ

যো মাং নামসহস্রৈশ স্তোতুমিচ্ছতি পাংডব ।
সোহহমেকেন শ্লোকেন স্তুত এব ন সংশযঃ ॥ 24 ॥

स्तुत एव न संशय ॐ नम इति ।

ब्यास उवाच

वासनाद्वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयम् ।
सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ॥ 25 ॥

श्रीवासुदेव नमोस्तुत ॐ नम इति ।

पार्वत्युवाच

केनोपायेन लघुना विष्णोर्नामसहस्रकं ।
पठ्यते पण्डितैर्नित्यं श्रोतुमिच्छाम्यहं प्रभो ॥ 26 ॥

ऋश्वर उवाच

श्रीराम राम रामेति रमे रामे मनोरमे ।
सहस्रनाम ततुल्यं रामनाम वरानने ॥ 27 ॥

श्रीराम नाम वरानन ॐ नम इति ।

ब्रह्मोवाच

नमोऽस्तुनन्ताय सहस्रमूर्तये सहस्रपादाम्बुशिरोरुवाहवे ।
सहस्रनाम्ने पुरुषाय शाश्वते सहस्रकोटी युगधारिणे नमः ॥ 28 ॥

श्री सहस्रकोटी युगधारिणे नम ॐ नम इति ।

সংজয উবাচ

যত্র যোগেশ্বরঃ কৃষ্ণো যত্র পার্থো ধনুর্ধরঃ ।
তত্র শ্রীর্বিজযো ভূতির্ধ্রুবা নীতির্মতির্মম ॥ 29 ॥

শ্রী ভগবান্ উবাচ

অনন্যাশ্চিৎতযংতো মাং যে জনাঃ পর্যুপাসতে ।
তেষাং নিত্য্যভিযুক্তানাং যোগক্ষেমং বহাম্যহম্ ॥ 30 ॥

পরিত্রাণায় সাধূনাং বিনাশায় চ দুষ্কৃতাম্ ।
ধর্মসংস্থাপনার্থায় সংভবামি যুগে যুগে ॥ 31 ॥

আর্তাঃ বিষণ্ণাঃ শিথিলাশ্চ ভীতাঃ ঘোরেষু চ ব্যাধিষু বর্তমানাঃ ।
সংকীর্ত্য নারাযণশব্দমাত্রং বিমুক্তদুঃখাঃ সুখিনো ভবংতি ॥ 32 ॥

কাযেন বাচা মনসেংদ্রিযৈর্বা বুদ্ধ্যাঅুনা বা প্রকৃতেঃ স্বভাবাত্ ।
করোমি যদ্যত্সকলং পরস্মৈ নারাযণাযেতি সমর্পযামি ॥ 33 ॥

যদক্ষর পদত্রষ্টং মাত্রাহীনং তুযদ্রুবেত্
তথসর্বং ক্ষম্যতাং দেব নারাযণ নমোহস্তু তে ।
বিসর্গ বিংদু মাত্রাণি পদপাদাক্ষরাণি চ
ন্যূনানি চাতিরিক্তানি ক্ষমস্ব পুরুষোত্তমঃ ॥

Web Url: <https://www.vignanam.org/veda/sree-vishnu-sahasra-nama-stotram-bengali.html>